

Oponentský posudek na bakalářskou práci Jana Havlíčka „Příčiny úbytku vrabce domácího v různých typech sídel – biotop? hnízdiště? potrava?“

Přes úspěšnou urbanizaci byl vrabec domácí (*Passer domesticus*) ornitology dlouho přehlížen. V dnešní době se naopak díky značnému úbytku dostává do středu pozornosti. Z tohoto pohledu pokládám studii za moderní, snahou autora je osvětlit hlavní příčiny úbytku. Ve studii se nachází překlepy a chybné nebo krkolomné formulace, které mohly být autorem odstraněny. Práce je rozdělena na rešeršní část a vlastní výsledky. Tyto části budu hodnotit zvlášť:

Rešerže:

Student nashromáždil značné množství literárních pramenů. Po úvodní kapitole o stavu populace v České republice i na území Evropy následuje detailní rozbor možných příčin úbytku. Mám následující připomínky:

- 1) Změny početnosti na území Evropy - Text je poměrně nepřehledný, špatně se v něm orientuje. Některé tabulky jsou celé převzaty z jiných pramenů (Tab. 2, 3 a 4). V textu bych pro příště ponechal pouze tabulky originální. Přesto se domnívám, že autor prokázal značnou schopnost získat relevantní údaje k tématu. Dokázal bych si představit provázanější uspořádání tabulkové a textové části. Některé údaje z tabulek jsou diskutovány, přičemž není zřejmé proč byly právě tyto hodnoty vybrány. Tabulka detailních výsledků pro jednotlivé oblasti Velké Británie je podle mě zbytečná, pokud autor uvažuje na Evropské úrovni. Cením si tabulky číslo 5, která shrnuje úbytek druhu ve vybraných městech Evropy. Větší důraz bych kladl na rozdíly mezi urbánními a suburbánními plochami, které vykazují odlišné trendy. Tady by naopak porovnání v tabulce bylo velice přínosné.
- 2) Změny početnosti na území České republiky – Autor došel k závěru, že nejvěrohodnější údaje o změnách početnosti vycházejí z programu JPSP. Přitom není vysvětlen rozdílný metodický přístup mezi atlasovými daty a podobnými programy. Výsledkem této části by mělo být právě doporučení vhodné metodiky. Vrabec je z metodického hlediska špatně uchopitelným druhem (obtěžně se chytá bez použití zásypu, často se vyskytuje v hejnech – a to i během hnízdního období).

Vlastní výsledky – monitoring početnosti vrabce domácího:

- 1) Oceňuji schopnost autora zapojit do výzkumu i nezávislé pozorovatele. Nicméně, díky tomu mohou být data právě zkreslena. Z metodického postupu během statistických analýz není zřejmé, jak se autor vypořádal se záznamy hejn (evidentně nehnízdících jedinců).
- 2) Dále mi není jasné jak vypadal „nulový model vysvětlující počet vrabců jenom délkou mapovaného úseku“. Znamená to, že byl faktor délka úseku zadán do nulového modelu, nebo že se jednalo pouze o testování jednoho faktoru „délka úseku“?
- 3) Nemůže být nízká početnost ve vysoko položených vesnicích s velkochovem dána tím, že velkochovy se vyskytovaly až přibližně od 400 m n m.? (Obr. 3)
- 4) Jak souvisí nízké denzity sýčka obecného ve vyšších nadmořských výškách s nízkou denzitou vrabce? Sýček primárně není druhem vyšších nadmořských poloh. Ostatně, to není ani vrabec.

Vlastní výsledky – potravní aktivita venkovských vrabců:

- 1) Pro stanovení habitatových preferencí by bylo nutné znát nabídku jednotlivých biotopů. To samé se týká vzdáleností využívaných habitatů v okolí hnízda.
- 2) Autor na str. 26 shrnuje, že metoda sledování označených jedinců je spolehlivější než metoda Luskové (2010). Autor ale neuvádí, jakou metodu autorka používala.

Přes uvedené připomínky se domnívám, že autor vykonal úctyhodný objem práce (vzhledem k tomu, že se jedná o bakalářskou práci), shromáždil dostatečné literární údaje k porovnání a data vhodně statisticky zpracoval. Proto práci plně doporučuji k obhajobě a k jejímu hodnocení přistoupím až po jejím ukončení.


Mgr. Jan Riegert, Ph.D.

V Českých Budějovicích, 24.5.2011